

Peter Semolič: *Barjanski ognji*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura (zbirka Prišleki), 2004.

“Spet je oktober. Spet pišem. / Čeprav ne vem, ali lahko napisano še imenujem / poezija. Prej gre za samogovor nekoga, / ki nima sogovornika,” zapiše Peter Semolič v pesmi *Oktober* v zadnji zbirki *Barjanski ognji*, v kateri – kot zapiše Barbara Pogačnik na zavihku – “gibanje časa, ki se včasih zažene in potem spet čisto obmiruje, drsi z mehkim dotikom, tok, ki stvari pušča na njihovih mestih, bolečini navkljub”. Peter Semolič se namreč v tej zbirki spet vrne na izhodišče k mi(s)tičnim, odčaranim “barjanskim ognjem, ki jih je gledal kot odbleske svoje razbeljene duše”. Po mnogih letih popotništva, nestanovitnosti, poskusov naselitve in priselitve se znova znajde v “hiši svojega očeta”, v kateri sicer stvari, ki jih najde, nimajo več nekdanje teže, zato se v njej počuti komaj domače, kljub “zelenemu Morostu, potempljanemu z rjavimi zaplatami njiv, Morostu, razrezanim s kanali in mejami”.

Barje seveda ponuja množico odtenkov. Ta “zeleni dnevnik trav” se zareže v pesnikov zemljevid kot “ogeljvoda”, v katero se potaplja tako z bratom, molčečimi strici, pokojnim očetom, materjo, “srno med srnami, tisto edino, ki dvigne glavo, se ustavi v teku, se spremeni v soho”, z znanci, a nekoč prijatelji, ob katerih sta njegova “zanosnost in destruktivnost (iz mladosti, op. p.) še poglobljali jez med *kopanjem z lopato* in *kopanjem s peresom*”. Njegova zdajšnja pisava se je seveda spremenila od mladostnih verzov, ki (da) so ostali v rokopisu, njegova zdajšnja drža je drža prišleka, ki – kot sem navedel na začetku – sede za isto mizo in se prepusti notranjim monologom, toku asociacij in spominskih refleksij, ki se barvajo z molovskim (tudi nostalgicnim) podtonom. “Moram vzdržati. Da bom opravil magisterij / iz vrnitve v rojstni kraj, doktorat iz odpuščanja,” zapiše v pesmi *Beležka*. Večinoma široki verzi, pripovedni ritem, pogosti verzni prehodi, prizori iz otroštva, pa naj gre za psa

Tigra ali pretresljiv obisk pri že omenjenih molčečih stricah, pomešani z impresijami/ekspresijami iz narave ter vsakdanjimi (osebnimi) doživljaji, spominjajo na nekakšen obračun s sabo, s časi, ki so ga obšli in zarezali vanj s svojo dokončnostjo še več razpok in razlok.

“Tako kot moja soba ni čisto enaka, / čeprav še diši po otroštvu in mladostni / samoti. Kot tudi sam nisem enak sebi / izpred dvajsetih, petnajstih let. Kot sam nisem enak sebi, se ne skladam s sabo, // se ne prilegam sebi, ne čisto, ko, ležerno / zleknjen v fotelju in z nogami v drugem, / spet enkrat pišem pesmi v obliki pisem,” pomenljivo zapiše v začetni pesmi *Poldne*. In ta (lirska) pisma so, nadaljuje pesnik, “nenaslovljena, neodposlana”, torej namenjena zgolj njemu. Da se raza, ki je zazijala z leti, morda za hipec zaraste, a se ne sme docela, ker bi potem izginili tudi njegovi “prstni odtisi na omarah, foteljih in stoli, na znanem, pozabljenem in spet prepoznavnem pohištvu”. Inventar njegovih pesniških prostorov je jasno določen, tudi meje gibanja in odmikanja, ki da so se nekoč že dale slutiti. “Razpoka. Nevidna. / In vendar dobro občutena pod prsti. Znana, / pozabljena in spet prepoznavna razpoka. Kot da / mi je nekoč govorila o nekih drugih razpokah, // pomembnejših, bolj bolečih. Kot da jih je napovedovala,” se pomenljivo konča pesem *Dotiki*.

In kje je izbira? To, da večno “teče mimo drugih ljudi, njim enak, / vendar ločen od njih z ostrim bregom”? To, da se resignativno vda “kapljanju z napušča, kapljanju časa”? Da se umakne v molk pokrajine, ki se pred njegovimi očmi seseda vase? Je morda izbira v “zbežati, oditi, biti”? Pesnik prav v slednjem navedku iz pesmi *Neskladje* nakaže na tripotje, a se za nobeno pot zatrdno ne odloči. Njegova filozofija je filozofija vdajanja in neupiranja, je v nekakšnem patu, čeprav ostaja še “zmerom neizolirana spremenljivka”, kajti, kot sam dodaja v pesmi *Črni ptič*, je še “premlad, da bi lahko parafraziral sebe, (in) prestar, da se ne bi s sladko bolečino spominjal prve pesmi”. Prav zato ostaja atmosfera zbirke od prve do zadnje pesmi podobna, pa naj gre za sestrelitev helikopterja v osamosvojitveni vojni nad Barjem, “pohod morilca, ki trga življenja vikendašev”, ali končno željo v zadnji pesmi *Ravenala*, naj se “poslovi od jablane, / od še zelenih jabolok, / od zaskrbljenih maminih oči”. Ravenala, drevo popotnikov, ki da jo je videl rasti v Schönbrunn, v Hiši palm, se sicer preobrazi v domačo jablano, da bi se tok poti spet obrnil nazaj, pa vendar s slovesom od domačega miljeja ni nakazana “nova mitologija poti”, temveč vnovična vrnitev k izhodišču, nad katerim bdi severnica, medtem ko “blaga luč indijanskega poletja prši na Barje, / vse bolj zapuščeno, vse bolj vrnjeno sebi”.

Letni časi nad Morostom so namreč register pesnikovih občutij. V pesmih se pogosto oglašča zima, tudi odjuga, največ pa je zelene barve, težkega, zadušnega zelenila, ki dela pokrajino kot nepredušno pokrovko, ki poseda med verze. Tudi “velikansko steklo, poveznjeno prek Morosta, na katerem je komaj za naprstnik rose njegovega diha,” je sicer aluzija neba, ki pa zatišči in se razpira v pesnika. Pa tudi v njegove otroške igre in v knjige, ki ostajajo “skrivnostni ključ v pozabljeno bivanje onkraj rojstva”.

In na koncu, če se smem vprašati s pesnikovimi besedami iz njegove pesmi *Fronta*: "Kam gre veter, ko se ozračje spremeni? / Kam gre pesem, ko zapreš knjigo?" Kam gre torej pesem, ko zapreš to zadnjo Semoličevo knjigo? Zdi se mi, da ne sili tako smelo skozi platnice, kot v drugih njegovih knjigah, da je preveč zaprta in zazrta vase, da bi preseгла meje zgolj subjektivnega zapisa; da se bralca dotaknejo samo posamezne pesmi, med katerimi bi opozoril na začetne pesmi zbirke, *Zeleni dnevnik trav* ter seveda *Barjanske ognje* ...; da zbirka v sredini izgublja naboj in da se deskriptivne (lirske) metode bralec počasi naveliča. Zbirka *Barjanski ognji* torej ostaja na vznožju najboljšega Semoličevega ustvarjanja, s pesnikovega razglednega stolpa pa je najbrž nepogrešljiva.